

46

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 1 marca 1968 r.

w sprawie rent i innych świadczeń pieniężnych z tytułu przekazania nieruchomości rolnych na własność Państwa, trybu postępowania przy przejmowaniu tych nieruchomości oraz trybu wykonywania prawa pierwokupu w stosunku do budynków.

Na podstawie art. 4 ust. 3 pkt 2 i ust. 4, art. 5 ust. 2 i 3, art. 7 ust. 4, art. 8 ust. 3, art. 12 ust. 5, art. 14 ust. 2, art. 17 ust. 1 pkt 3 oraz art. 18 ust. 3 ustawy z dnia 24 stycznia 1968 r. o rentach i innych świadczeniach dla rolników przekazujących nieruchomości rolne na własność Państwa (Dz. U. Nr 3, poz. 15) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rolnikowi, który przekazał na własność Państwa budynki na zasadach art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 24 stycznia 1968 r. o rentach i innych świadczeniach dla rolników przekazujących nieruchomości rolne na własność Państwa (Dz. U. Nr 3, poz. 15), zwanej dalej „ustawą”, przysługuje świadczenie pieniężne w wysokości:

- 1) 100 zł miesięcznie, jeżeli wartość tych budynków wynosi od 30.000 do 100.000 zł,
- 2) 200 zł miesięcznie, jeżeli wartość tych budynków przekracza 100.000 zł.

2. Świadczenia pieniężne określone w ust. 1 wypłaca się jednocześnie ze świadczeniami pieniężnymi z tytułu przekazania nieruchomości.

3. Wartość budynków ustala właściwy do spraw rolnych organ prezydium powiatowej rady narodowej według szacunku przyjętego do ubezpieczenia przez Państwowy Zakład Ubezpieczeń.

§ 2. 1. Właściciel budynków stanowiących odrębny od gruntu przedmiot własności obowiązany jest zawiadomić właściwy do spraw rolnych organ prezydium powiatowej rady narodowej o zamiarze zbycia tych budynków.

2. Prawo pierwokupu budynków przysługujące Państwu może być wykonane w ciągu dwóch miesięcy od dnia otrzymania zawiadomienia przez właściwy do spraw rolnych organ prezydium powiatowej rady narodowej. Organ ten wydaje decyzję o nabyciu zabudowań przez Państwo w drodze pierwokupu. W decyzji tej oznacza się zabudowania będące przedmiotem nabycia oraz określa ich cenę.

3. Ostateczna decyzja o nabyciu zabudowań przez Państwo w drodze pierwokupu stanowi podstawę do ujawnienia Państwa jako właściciela zabudowań w księdze wieczystej.

4. Jeżeli prawo pierwokupu nie będzie wykonane, właściwy do spraw rolnych organ prezydium powiatowej rady narodowej zawiadamia o tym właściciela w terminie określonym w ust. 2.

§ 3. 1. Należność za nabyte przez Państwo budynki płatna jest do wysokości 15.000 zł w ciągu trzech miesięcy od dnia doręczenia ostatecznej decyzji o nabyciu zabudowań przez Państwo w drodze pierwokupu. Nadwyżka ponad tę kwotę płatna jest w ciągu dalszych trzech lat w równych oprocentowanych ratach rocznych. Nadwyżka jednak wynosząca do 10.000 zł płatna jest jednorazowo w ciągu jednego roku.

2. Oprocentowanie wynosi 3% w stosunku rocznym.

3. Przedterminowa wypłata rat, o których mowa w ust. 1, może nastąpić w przypadku przeznaczenia sumy tych rat na budownictwo mieszkaniowe lub na pokrycie wkładu do spółdzielni mieszkaniowej albo w innych przypadkach uzasadnionych ważnymi względami życiowymi.

§ 4. 1. Jeżeli wyrażony w hektarach przeliczeniowych obszar nieruchomości wymienionych w art. 1 ust. 1 ustawy, po potrąceniu jego części w myśl art. 8 ust. 1 i 2 ustawy z tytułu zadłużenia rolnika wobec Państwa i nakładów niezbędnych do przywrócenia żyzności gruntów, obejmuje poniżej 5 hektarów przeliczeniowych, rolnikowi, który osiągnął wiek emerytalny lub jest inwalidą (art. 3 ust. 2 i 3 ustawy), w zamian za przejętą przez Państwo nieruchomość rolną przysługuje dożywotnio miesięczna renta pieniężna w wysokości:

- 1) 500 zł — jeżeli obszar przekazanych nieruchomości obejmuje od 2,50 do 3 hektarów przeliczeniowych użytków rolnych,
- 2) 600 zł — jeżeli obszar przekazanych nieruchomości obejmuje powyżej 3 do 4 hektarów przeliczeniowych użytków rolnych,

3) 700 zł — jeżeli obszar przekazanych nieruchomości obejmuje powyżej 4, lecz mniej niż 5 hektarów przeliczeniowych użytków rolnych.

2. Jeżeli obszar nieruchomości wyrażony w hektarach przeliczeniowych, po potrąceniu jego części w myśl art. 8 ust. 1 i 2 ustawy, wyniósłby mniej niż 2,50 hektara przeliczeniowego użytków rolnych, a nie ma osób, na których ciążyłby względem rolnika ustawowy obowiązek alimentacyjny, wówczas dla ustalenia wysokości renty obszar użytków rolnych pomniejsza się tylko o taką część, aby reszta obejmowała 2,50 hektara przeliczeniowego.

§ 5. W przypadku przekazania Państwu wszystkich nieruchomości wchodzących w skład kilku gospodarstw rolnych rolnikowi przysługuje jedna renta w wysokości odpowiadającej łącznemu obszarowi przekazanych nieruchomości wchodzących w skład tych gospodarstw.

§ 6. W przypadku gdy rolnik na podstawie umowy sprzedaży zbył niektóre z nieruchomości wchodzących w skład gospodarstwa rolnego lub ich części po wejściu w życie ustawy, a łączny obszar wszystkich jego nieruchomości przed zbyciem wynosił ponad 10 ha użytków rolnych, wysokość renty pieniężnej określonej w art. 5 ust. 1 ustawy ulega obniżeniu:

- 1) o 100 zł — jeżeli obszar użytków rolnych części nieruchomości, która uległa zbyciu, wynosił do 2 ha,
- 2) o 200 zł — jeżeli obszar użytków rolnych części nieruchomości, która uległa zbyciu, wynosił powyżej 2 do 5 ha,
- 3) o 300 zł — jeżeli obszar użytków rolnych części nieruchomości, która uległa zbyciu, wynosił powyżej 5 do 7 ha,
- 4) o 400 zł — jeżeli obszar użytków rolnych części nieruchomości, która uległa zbyciu, wynosił powyżej 7 do 10 ha,
- 5) o 500 zł — jeżeli obszar użytków rolnych części nieruchomości, która uległa zbyciu, wynosił powyżej 10 ha.

§ 7. Rolnik, który ukończył 40 lat i nie osiągnął jeszcze wieku emerytalnego ani nie jest inwalidą (art. 3 ust. 2 i 3 ustawy), za przekazane Państwu nieruchomości ma prawo do miesięcznego świadczenia pieniężnego w wysokości:

- 1) $\frac{1}{6}$ renty określonej w art. 5 ust. 1 ustawy, jeżeli w chwili przekazania nieruchomości osiągnął wiek wynoszący od 40 do 45 lat,
- 2) $\frac{1}{5}$ renty określonej w art. 5 ust. 1 ustawy, jeżeli w chwili przekazania nieruchomości osiągnął wiek wynoszący ponad 45 do 50 lat,
- 3) $\frac{1}{4}$ renty określonej w art. 5 ust. 1 ustawy, jeżeli w chwili przekazania nieruchomości osiągnął wiek wynoszący ponad 50 lat.

§ 8. 1. Rolnik, który ukończył 40 lat i nie osiągnął jeszcze wieku emerytalnego, ani nie jest inwalidą (art. 3 ust. 2 i 3 ustawy), a podjął pracę w państwowym gospodarstwie rolnym, za przekazane Państwu nieruchomości ma prawo do miesięcznego świadczenia pieniężnego w wysokości:

- 1) $\frac{1}{3}$ renty określonej w art. 5 ust. 1 ustawy, jeżeli w chwili przekazania nieruchomości osiągnął wiek wynoszący od 40 do 45 lat,
- 2) $\frac{1}{4}$ renty określonej w art. 5 ust. 1 ustawy, jeżeli w chwili przekazania nieruchomości osiągnął wiek wynoszący ponad 45 do 50 lat,
- 3) $\frac{1}{3}$ renty określonej w art. 5 ust. 1 ustawy, jeżeli w chwili przekazania nieruchomości osiągnął wiek wynoszący ponad 50 lat.

2. W rejonach o dużym zapotrzebowaniu pracowników przez państwowe gospodarstwa rolne prezydium wojewódzkiej rady narodowej, na wniosek właściwego wojewódzkiego zjednoczenia państwowych gospodarstw rolnych, może usta-

lic dla rolników określonych w ust. 1 pkt 1 i 2 świadczenia pieniężne w wysokości $\frac{1}{3}$ renty określonej w art. 5 ust. 1 ustawy.

3. Minister Rolnictwa w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac określi zasady ustalania przez prezydium wojewódzkich rad narodowych świadczeń, o których mowa w ust. 2.

§ 9. 1. Rolnikowi, który przekaże nieruchomości na własność Państwa po uzyskaniu prawa do emerytury lub renty z tytułu zatrudnienia, dolicza się do podstawy wymiaru tej emerytury lub renty kwotę wynoszącą:

- 1) $\frac{1}{4}$ renty określonej w art. 5 ust. 1 ustawy, jeżeli osiągnął wiek wynoszący ponad 50 lat,
- 2) $\frac{1}{3}$ renty określonej w art. 5 ust. 1 ustawy, jeżeli uzyskanie prawa do emerytury lub renty z tytułu zatrudnienia nastąpiło w czasie zatrudnienia w państwowym gospodarstwie rolnym.

2. Jeżeli wysokość obliczonej w ten sposób emerytury lub renty byłaby niższa niż wysokość renty obliczonej stosownie do przepisu art. 5 ustawy, emeryturę lub rentę z tytułu zatrudnienia ustala się w wysokości określonej w tym przepisie.

§ 10. Łączną sumę comiesięcznych wpłat do Banku Rolnego przysługującą rolnikowi za przekazane na własność Państwa niektóre nieruchomości wchodzące w skład gospodarstwa rolnego lub ich części (art. 14 ustawy) ustala się w wysokości ich wartości przy zastosowaniu cen określonych w przepisach o sprzedaży państwowych nieruchomości rolnych. Suma ta nie może jednak przekraczać wartości 10 hektarów przeliczeniowych, ustalonej stosownie do przepisów wydanych na podstawie art. 8 ust. 4 ustawy.

§ 11. 1. Po śmierci rolnika i jego małżonka przysługuje ich dzieciom renta rodzinna, świadczenia w naturze określone w art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy i prawo użytkowania budynków na zasadach określonych w art. 4 ust. 3 pkt 1 ustawy, jeżeli dzieci te spełniają warunki określone w przepisach o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

2. Za dzieci w rozumieniu rozporządzenia uważa się dzieci własne, przysposobione oraz dzieci drugiego małżonka (pasierbów), będące na wyłącznym utrzymaniu rolnika lub jego małżonka pobierającego rentę.

3. Wysokość renty rodzinnej wynosi dla wszystkich dzieci łącznie 60% świadczeń pieniężnych pobieranych przez rolnika z tytułu przekazania nieruchomości.

§ 12. 1. Koszty świadczeń przysługujących na podstawie ustawy i niniejszego rozporządzenia pokrywa Państwo.

2. Prawo do świadczeń pieniężnych i świadczeń w naturze z tytułu przekazania wszystkich nieruchomości wchodzących w skład gospodarstwa rolnego ustalają oraz świadczenia pieniężne wypłacają właściwe do spraw rent organy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

3. Świadczeń w naturze udzielają zakłady społeczne służby zdrowia.

4. Postępowanie w sprawie świadczeń wszczyna właściwy do spraw rent organ Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na podstawie ostatecznej decyzji o przejęciu nieruchomości, a w sprawie renty rodzinnej — na wniosek zainteresowanego.

5. Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa określi szczegółowy tryb postępo-

wania w sprawach świadczeń, środki dowodowe służące do ustalenia prawa do tych świadczeń oraz zasady ich wypłaty.

§ 13. 1. Wysokość comiesięcznych wpłat do Banku Rolnego z tytułu przekazania przez rolnika części nieruchomości wchodzących w skład gospodarstwa rolnego oraz łączną ich wysokość (§ 10) ustala właściwy do spraw rolnych organ prezydium powiatowej rady narodowej. Wpłaty tych dokonuje właściwy do spraw rent organ Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

2. Minister Rolnictwa w porozumieniu z Ministrem Finansów określi zasady dokonywania wypłat z sum wpłacanych do Banku Rolnego w myśl ust. 1.

§ 14. Postępowanie w sprawie przejęcia nieruchomości na własność Państwa wszczyna się na wniosek rolnika.

§ 15. Przy przejęciu nieruchomości na zasadach określonych w ustawie stosuje się następujący tryb postępowania:

- 1) właściwy do spraw finansowych organ prezydium powiatowej rady narodowej ustala, na wniosek właściwego do spraw rolnych organu tego prezydium, wysokość zadłużeń rolnika wobec Państwa na zasadach określonych w przepisach o przejmowaniu nieruchomości rolnych na własność Państwa za zaległe należności,
- 2) właściwy do spraw rolnych organ prezydium powiatowej rady narodowej:
 - a) oblicza obszar użytków rolnych nieruchomości w hektarach przeliczeniowych dla ustalenia wysokości renty (art. 5 ust. 1 ustawy),
 - b) ustala obszar użytków rolnych w hektarach przeliczeniowych, którego wartość odpowiada wysokości zadłużenia podanego przez organ finansowy (art. 8 ust. 1 ustawy),
 - c) ustala obszar użytków rolnych w hektarach przeliczeniowych, którego wartość odpowiada wysokości nakładów niezbędnych do przywrócenia żyzności przejmowanych gruntów (art. 8 ust. 2 ustawy),
 - d) wyznacza do użytkowania rolnika działkę oraz lokal mieszkalny i pomieszczenia gospodarskie (art. 3 ust. 2 pkt 2 i 3 oraz art. 4 ust. 3 pkt 1 ustawy),
 - e) zawiadamia właściciela (współwłaścicieli), a gdy nieruchomość objęta jest wspólnością ustawową — oboje małżonków o dokonanych ustaleniach określonych pod lit. a)–d) oraz o innych danych mających wpływ na wymiar renty i innych świadczeń pieniężnych (art. 4 ust. 3 pkt 2, art. 6 i 7 ustawy) w celu złożenia przez nich pisemnego oświadczenia o podtrzymaniu wniosku w sprawie o przekazanie nieruchomości na rzecz Państwa na warunkach wynikających z dokonanych ustaleń,
 - f) wydaje decyzję o przejęciu nieruchomości na własność Państwa, w której podaje w szczególności oznaczenie nieruchomości, jej obszar, imię i nazwisko właściciela (współwłaścicieli) oraz dane określone pod lit. e).

§ 16. 1. Przepisy rozporządzenia dotyczące właściciela stosuje się odpowiednio do samoistnego posiadacza określonego w art. 1 ust. 3 ustawy.

2. Przepisy rozporządzenia dotyczące prezydiów powiatowych rad narodowych stosuje się odpowiednio do prezydiów rad narodowych miast stanowiących powiaty oraz prezydiów dzielnicowych rad narodowych miast wyłączonych z województw.

§ 17. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz